

Geregerena Paul Fala Ioli Fakwalaimoki 'I Efesus Gi Li

'I Efesus falua ba'ela ala gulae tolo 'i Asia. 'I talasi'e gulae tolo 'i Asia na gula ai lifi gia soia 'alia 'i Teki. Paul 'e dao 'i Efesus ala ruala failia olula laanala fala faatalo kwailiu na 'alia Faronona 'Oka li. Lesia Acts 18:19-21 failia gula buka 19. 'E lio malaa 'e gerea buka 'e talasi 'e io 'i laola raraa 'i Rom.

Paul 'e gerea buka 'e fala rananala ioli God gi 'ali gera sai 'oka ala kwai'ofena God 'e tasa rasua, ma nai 'arena lia ka io firi fala ioli gi sui. Buka 'e gera tolinia 'alia rua aba gi.

Ala aba buka 1-3, Paul 'e faalalau sulia lia God 'e faali'afua galonala 'alia Christ lia 'e 'ilitoa fafia 'are gi sui. Ma 'alia Christ lo God 'e faamauria Jiu gi failia ioli iko lou Jiu gi li, ma ka 'ado ruru adaroa 'alia teke rabe 'are la lo logonae ioli God.

Ala aba buka 4-6, Paul 'e famadakwa 'adona ala logonae ioli God li. Ma ka ilia ioli God gi gera ka abulo rada sulia atoa gi, 'ali gera 'itoli io 'ado ruru. Ma ka ilia lou fada gera ka io li kwalaana folosia Saetan.

'Are 'ilitoa 'i laola buka 'e li gi li:

God 'e faamauria Jiu gi failia ioli iko lou Jiu gi li, ma ka 'ado ruru adaroa 'alia teke rabe 'are (1:1—3:21)

Ioli Kristin gi gera ka io 'ado ruru failia Christ (4:1—6:24)

¹ 'I lau Paul 'e lau geregere ko. 'I lau na wale li lifurono ala Jesus Christ sulia kwaiogalina God.

Lau kwatea ko geregerena 'e famiu ioli God 'amu io 'i laola mae falua ba'ela 'i Efesus gi, ma 'amu ka io kwalaimoki failia Jesus Christ.

² Lau foa 'ali God Mama gia, failia Aofia Jesus Christ kae kwai'ofe amiu ma kae kwatea aroarona famiu.

God 'e fulia 'are 'oka gi faga

³ Gia batafea God Mama Aofia gia Jesus Christ. Sulia God 'e fa'oka gia 'alia kwatenala 'are 'oka gi sui 'i nali fala manoe 'are gia gi sulia 'adona gia failia Jesus Christ.

⁴ 'I laoala 'ua raunailinala molagali, God 'e fili gia sui lo 'ali 'i gia ioli lia gi lo 'i osiala Christ, 'ali gia rada 'i maala, ma ikoso ta ioli 'ali suafafi gia 'alia ta ta'ana. Ma 'i osiala kwaimanaa God faga,

⁵ 'e etae naia lo mae 'i lao 'ali kwatea ma 'i gia wela lia gi 'i osiala Jesus Christ. God 'e tau 'urifo sulia kwaiogalina lia, ma ka babalafe failia.

⁶ Gia batafea God sulia 'e kwate gwaugwau ala kwaimanaa ba'ela lia faga 'i osiala Wela moutae lia.

⁷ God 'e lufa gia faasia kwaikwaina ma ka kwailufa lo 'alia abulo ta'ana gia gi 'alia maenala Christ. God 'e fatailia 'urifo ala kwaimanaa ba'ela rasua lia faga.

⁸ Sulia liotoo failia sai 'are na ba'ela lia,

⁹ God 'e fatailia lioe wale lia faga ma iko 'ali fatae madakwa ai fala ioli 'i lao gi. God kae fulia lioe wale fo 'alia Christ.

¹⁰ Lioe wale fo 'e 'uri 'e: Ala talasi 'olea, 'i lia kae logosia lo 'are 'e raunailida 'i nali ma 'i laola

molagali gi li sui, 'ali Christ kae 'ilitoa fafia 'are fo gi sui.

¹¹ 'Are God 'e tauda gi sui, 'e tauda fala fakwalaimokinala malatala failia kwaiogalina lia. Ma sulia lou kwaiogalina God, 'i lia ka fili 'amami ioli 'i Jiu gi 'ali 'ami ka alua ioli lia gi ala 'adona 'amami failia Christ. God 'e tau 'urifo sulia lioe wale lia 'e alua lo mae 'ua 'i laotala ka bi raunailia 'are gi li.

¹² Sulia 'e 'urifo, 'i 'amami ioli Jiu gi, 'amami ioli etaeta 'ami fakwalaimoki ala Christ gi, ma 'ami ka batafea God 'ilitoa.

¹³ 'E 'urifo lou famiu ioli mamataa faasia Jiu gi li. Sulia talasi 'amu ronoa fatalona kwalaimoki 'alia Faronona 'Oka li, 'amu ka too ala maurina fa'alu, ma 'amu ka alua lo ioli God gi. 'Amu fakwalaimoki ala Christ, ma God ka kwatea Aloe 'are Abu famiu ka fatailia lia 'e 'i 'amiu ioli lia gi li, malaa 'e etae alafuu lo mae 'alia 'i lao.

¹⁴ Aloe 'are Abu 'e io 'i laola maurinaga, ma 'i lia lo 'e fatailia gia saiai gia kae sakea 'are God 'e etae alafuu 'alida fala ioli lia gi li. Aloe 'are Abu kae io fae gia la la ka dao ala talasi God kae oli mae fala ioli lia gi li, ma gera kae io sakwadola firi. Gia tafea God lia 'e 'ilitoa ka tasa!

Paul 'e foa fala ioli 'i Efesus gi

¹⁵ Fuli ala talasi lau ronoa fitoona 'amiu ala Aofia Jesus li, failia kwaimanaa 'amiu fala ioli God gi li sui,

¹⁶ lau 'idufae batafea God famiu ala talasi gi sui. Ma lau foa famiu ala talasi afula gi.

¹⁷ Ma God Mama 'ilitoa lia 'e God Aofia gia Jesus Christ, lau sugaa 'ali ka kwatea Aloe 'are Abu

famiu. Sulia Aloe 'are Abu fo kae kwatea liotoo famiu, ma ka fatailia lou God famiu, 'ali 'amu sai 'oka lou ala God.

¹⁸ Lau foa lou 'ali God kae kwatea malatana 'amiu ka 'oka 'ali 'amu ka saiala 'are 'oka 'e too ali famiu gi. 'Amu ka sai 'oka ala lia 'e 'amu kae too ala 'are 'oka fo gi li, 'i osiala 'e soi 'amiu 'amu ka rau 'alia wela lia gi. Lau foa 'ali 'amu saiala 'oilakina ba'ela lia, lia 'e alafuu 'alia kae kwatea fala ioli lia gi li.

¹⁹ Ma 'ali 'amu sai lou ala nanatana ba'ela rasua God lia 'e galo 'ali gia ioli fakwalaimoki gi. Nanatana fo

²⁰ lo God 'e galo 'alia ala talasi ba 'e taea Jesus Christ faasia maena li ma ka fagwaurua 'i aba aolo ala 'i nali.

²¹ 'I nali, Jesus Christ 'e 'ilitoa fafia eniselo gi failia aloe 'are gi sui. Ma ratala Christ ka ba'ela liufia ioli ba'ela ala talasi 'e gi li sui, ma talasi kae lao mae gi lou.

²² God 'e kwatea 'are gi sui gera ka io 'i malula Christ, ma ka kwatea Christ ka 'ilitoa lo ala 'are gi sui, 'ali Christ ka kwairanai aaga ioli 'e gia fakwalaimoki ala gi.

²³ 'I gia ioli gia fakwalaimoki ala gi, gia malaa lo rabela Christ. Ma gia ka fonu lo 'alia Christ, wale 'e fafonua 'are gi sui.

2

Iona 'alia maurina fa'alu failia Christ

¹ 'I lao mae, 'amu malaa na ioli mae la iko 'ali toraa sulia ta God 'e oga, sulia 'amu io 'ua 'i laola ta'ana.

² Ala talasi fo 'i lao, 'amu la 'amiu sulia falafala ta'a 'i laola molagali gi li, ma 'amu ka rono sulia Saetan lia 'e 'ilitoa fafia aloe 'are ta'a gi, ma ka talaia ioli gera aburono ala God gi.

³ Ma gia 'urifo lou, ala talasi 'i lao mae, abulo naga 'e ta'a, dunala gia ronosulia kwaiogalina ta'a ala rabe gi li, failia malatana ta'a gia gi. Gia malaa lo ioli gi sui, sulia abulonaga 'e ta'a, ma gia ka totolia sakenala kwaikwaina faasia God.

⁴ Ma ka 'urifo wasua 'ala, kwaiamasina God faga 'e ba'ela, ma kwaimanaa lia faga ka ba'ela lou.

⁵ Ma sulia God 'e 'urifo, ka kwairanai aga talasi gia aburono 'ua ala, ma gia ka malaa ioli gera mae lo gi li. God 'e 'ado gia failia Christ ma ka kwatea maurina firi faga. God 'e faamauri gia sulia kwaimanaa lia!

⁶ Ma sulia gia 'ado failia Jesus Christ, God ka tae gia lou failia Christ, 'ali gia io ma gia ka 'ilitoa failia 'i nali.

⁷ God 'e tau 'urifo 'ali fatailia lo kwaimanaa ba'ela 'e kwatea faga ala Jesus Christ, 'ali ioli gi sui ala talasi gi sui gera ka saiala kwaimanaa lia.

⁸ God 'e faamauri gia 'alia kwaimanaa lia sulia fitoona gia. 'E iko 'ali faamauri gia 'i fofola galona gia gi 'i talaga. God 'e kwate gwaugwau ala maurina fa'alu faga.

⁹ Lia fo, 'ato 'ali ta ioli 'ali sae naunau sulia maurina fa'alu lia, sulia God iko 'ali kwatea sulia ta galona gia tauda.

¹⁰ God 'e raunae fa'alu aaga 'alia Jesus Christ 'ali gia taua galona 'oka gi lia 'e etae sae mae 'i lao faga fala taunali.

I gia teke logona 'i osiala Christ

¹¹ Ma 'i 'amiu ioli mamataa faasia Jiu gi li, 'amu malata ga sulia iona 'amiu 'i lao. Ioli Jiu gi gera soi gera 'i talada 'alia “Ioli God gi” wasua ma gera soi 'amiu 'alia “Iko lou ioli God gi,” sulia iko 'ali 'amu 'ole wale ala wela wale 'amiu gi.

¹² 'Amu saiai ka tekwa lo mae, 'amu io tatau faasia Christ, ma 'i 'amiu iko lou nali ioli ala ioli filia God gi 'i Israel, ma iko 'ali 'amu too ala 'are 'oka 'e God 'e etae alafuu 'alida fala ioli lia gi li. 'Amu io mola 'amiu 'i laola molagali 'e, ma iko 'ali 'amu saiala God, ma iko 'ali 'amu maasia mola ta 'are 'oka faasia God.

¹³ Wasua 'ala 'amu io tatau faasia God ala talasi 'i lao, talasi 'e 'i osiala 'amu 'ado lo failia Jesus Christ, 'amu io garania God, 'i osiala maena ala foasina Christ.

¹⁴ Ma 'i 'amami Jiu gi fae 'amiu ioli mamataa faasia Jiu gi li, Christ 'e 'ado kwaima lo aaga 'alia aroarona 'ali gia alua teke logonae ioli. Sulia 'e ala'alia 'i lia talala gera ka raunia ala 'ai rara folo, lia ka lafua malimaena 'i matanala ioli Jiu gi failia ioli mamataa faasia Jiu gi li.

¹⁵ Sulia Christ 'e lafua lo taki Moses 'e kwateda gi 'ali 'i gia rua logonae ioli 'e gi gia ka alua teke ioli mola, sulia gia logo lo failia Christ. 'Urifo Christ ka kwatea gia ka kwaima aaga 'i matanaga.

¹⁶ 'Alia maenala Christ ala 'ai rara folo, lia 'e lafua lo malimaena 'i safitala ioli Jiu gi failia ioli mamataa faasia Jiu gi li. Ma 'alia maena lou, ka logosia lo rua logonae ioli 'ali gia alua teke logonae ioli mola, ma ka olifae gia 'i so'ela God.

17 Lia fo, Christ 'e sifo mae 'i laola molagali, ma ka fatalo'alia Faronona 'Oka sulia aroarona famiu ioli mamataa faasia Jiu gi li lia 'e 'amu io tatau faasia God ala talasi 'i lao, ma famami lou Jiu gi lia 'e 'ami io garani ala God.

18 'I osiala 'are 'e Christ 'e taua, 'i 'amami ioli Jiu gi ma 'i 'amiu ioli mamataa faasia Jiu gi li, gia la ruru mae 'i so'ela God Mama 'alia teke Aloe 'are Abu.

19 Fofola me 'are 'e, 'i 'amiu ioli mamataa faasia Jiu gi li, iko 'ali 'amu mamata lo faasi 'i 'amami ioli Jiu gi li. Ma talasi 'e, 'i 'amiu ioli God gi lo fae 'amami, ma God lo Mama gia.

20 'I gia ioli fakwalaimoki gi, gia malaa luma God 'e raunailia 'i fofola te fau li. Jesus Christ lo fau fo. Ma wale li lifurono lia gi failia profet gi lo fulu ala luma fo gi li. Ma 'i gia lo nali 'are ala 'are fala raunailinala luma fo.

21 Ma Christ lo 'e raunailia luma fo la la ka rau 'alia luma abu fala foasinala God.

22 Ma 'i 'amiu ioli mamata faasia Jiu gi li lou, Christ 'e 'ado ruru amiu failia ioli God gi. 'E tau 'urifo ala talasi 'e raunailia luma 'e God 'e io 'i laola 'alia Aloe 'are Abu li.

3

Galona Paul fala ioli mamataa faasia Jiu gi li

1 'I lau Paul, lau io 'i laola raraan sulia lau fatalo 'alia Faronona 'Oka sulia Jesus Christ famiu ioli mamataa faasia Jiu gi li.

2 Lau saiai, 'amu ronoa sui lo God lia 'e fili lau sulia kwai'ofena lia li, 'ali lau galo fala rananamiu.

³ Malaa ba lau etae gerea ka sui lo, God 'e fatailia lo lioe wale lia fagu. Lioe wale fo iko 'ali 'e fatae madakwa ai fala ioli 'i lao mae gi.

⁴⁻⁵ Ma ala 'amu ka idumi 'oka ala geregerena 'e, 'amu ka saiai lia 'e lau saiala 'are afula gi sulia Christ lia God iko 'ali fatae madakwa ai fala ioli 'i lao mae gi. Wasua ma ala talasi 'e, sulia galona Aloe 'are Abu, God 'e fatailia sui lo fala waleli lifurono gi failia profet abu lia gi.

⁶ Ma lioe wale fo 'e 'uri 'e: 'I 'amiu ioli mamata faasia Jiu gi li, 'amu ka fakwalaimoki ala Faronona 'Oka, ma God ka fa'oka 'amiu lou failia ioli Jiu gi. Gia io 'ado 'alia teke logonae ioli, 'ali gia sakea sui 'are God 'e etae alafuu 'alida gi 'alia Jesus Christ.

⁷ God 'e kwatea laka wale li galona 'ala, 'ali lau faatalo 'alia Faronona 'Oka. God 'e kwatea laka wale li galona 'ala 'alia kwaimanaa lia ma 'alia nanatana ba'ela lia.

⁸ Ma ioli gera fakwalaimokia God gi sui, gera 'ilitoa ka liufi lau. Ka 'urifo wasua 'ala, God 'e fa'oka lau 'alia kwatenala galona fagu fala fatalona 'alia Faronona 'Oka sulia 'are 'oka rasua Christ kae kwateda famiu ioli mamataa faasia Jiu gi li. 'Are 'oka fo gi gera tasa liufia sai 'arena ioli gi li.

⁹ God 'e 'e raunailia 'are gi sui li, iko 'ali fatae madakwa ala nai arena fo 'ua mae 'i lao. Ma 'e keri lau 'ali lau fatailia nai arena lia fala ioli gi sui.

¹⁰ Ala talasi 'e, ioli Jiu gi failia ioli mamataa faasia Jiu gi li, gera 'ado 'i laola teke logonae ioli ala Christ. Ma God bi fatailia 'are fo fala eniselo ba'ela gi failia 'are kwaitalai gi 'i nali, 'ali gera

saiala liotoo lia 'e ba'ela ma ka mamataa rasua.

¹¹ God 'e taua me 'are fo sulia malata lia 'ua lo mae 'i lao ala fulina li. God 'e fulia 'are fo talasi 'e keria mae Jesus Christ Aofia gia.

¹² Ma sulia gia 'ado failia Christ, ma fitoona gia ala, ikoso 'ali gia mau 'alia daona 'i maala God.

¹³ 'I fofola me 'are 'e, lau suga 'amiu ikoso 'ali 'amu kwaimalatai sulia famalifiina lau famiu. Suli lau famalifii fala rananamiu.

Kwaimana Christ faga

¹⁴ Ma sulia me 'are fo, lau boururu laka foasia God Mama,

¹⁵ lia 'e galofia 'are mauri gi sui 'i laola molagali ma 'i nali.

¹⁶ Ma laka anisia sulia 'oilakina ba'ela lia lia 'e alafuu 'alia kae kwatea fala ioli lia gi. Ma lau anisia 'ali kwatea nanatana famiu 'alia Aloe 'are Abu, 'ali maurina 'amiu ka nanata sui.

¹⁷ Lau foa lou 'ali Christ kae io 'i laola maurinamiu sulia fitoona 'amiu ala. Lau foa lou 'ali 'are 'amu tauda gi sui, 'amu ka tauda 'i lulufala kwaimanaa lia.

¹⁸ Lau foa 'urifo 'ali 'i 'amiu ma ioli God gi sui, gia ka malinailia kwaimanaa firi Christ faga.

¹⁹ 'Eo, lau foa 'ali 'amu ka saiala kwaimanaa Christ, wasua 'ala ka 'ato fala ta ioli ka sai 'oka sui ai. Ma 'amu ka saiala kwaimanaa Christ, 'ali falafala 'amiu gi ka malaa falafala God gi.

²⁰ Gia batafea God sulia nanatana ba'ela lia 'e galo 'i laola manoga, ka saiala taunala 'are afula gi fala rananaga, liufia lou lia 'e gia sugaa 'o ma gia malata fai.

²¹ Gia batafea God 'e io ala Jesus Christ ma ala ioli lia gi li, 'i talasi 'e ma ala talasi io firi. 'Eo ka 'urifo.

4

Gia alua lo teke rabe 'are

¹ Lau io 'i laola raraa sulia lau galo fala Aofia, lau aniulu famiu 'amu ka tau 'oka malaa abulona 'e totolia ioli God gi gera ka io 'alia, sulia God 'e soi 'amiu 'alia ioli lia gi.

² 'Amu fawawade 'amiu 'i talamiu, ma 'amu ka io mamaea. Ma 'amu ka fatailia kwaimanaa 'amiu 'alia fafuna famiu kwailiu.

³ 'Amu galo nanata 'ali 'amu ka io 'alia kwaimana 'i matanamiu lia Aloe 'are Abu 'e kwatea famiu. 'Amu ka 'ado ruru amiu 'alia aroarona.

⁴ 'I gia ioli 'e gia fakwalaimoki ala Jesus Christ gi, gia malaa lo teke rabe 'are failia. Ma teke Aloe 'are Abu lou 'e talai gia sui. Ma teke maurina firi mola lou 'e God 'e soi gia mae fai lia 'e gia kae kwaimamali maasia.

⁵ Ma gia too ala teke Aofia mola, lia lo Jesus. Talifili lia mola 'e gia fakwalaimoki ala. Ma 'i lia lo 'e kwatea gia ka sisiu abu.

⁶ Ma teke God mola 'e io, ma 'i lia Mama gia sui. 'I lia 'e 'ilitoa fafi gia sui, ma ka galo 'ali gia, ma ka io 'i laola maurina gia gi.

⁷ 'I gia sui ioli 'e gia fakwalaimoki gi, Jesus Christ 'e kwate tootoo sui 'aga ala nanatana fala galona 'ala. 'E kwatea nanatana lia faga sulia kwaiogalina lia.

⁸ Sulia Geregerena Abu ba 'e sae 'uri 'e,

“Talasi 'e la fala 'i nali, 'e sakea failia ioli afula 'e liufida.

Ma ka kwatea kwatena gi fala ioli lia gi.”✧

⁹ Ma taa fadanala me alaana ba 'uri 'e, “‘E rae fala 'i nali?” Fadanai 'e 'uri 'e, Jesus Christ 'e etae sifo ga mae 'i laola molagali.

¹⁰ Jesus Christ 'e sifo mae 'i laola molagali, lia lou 'e rae fala 'i nali, lifi 'e liufia lo lifi gi li sui 'i nali. 'E tau 'urifo 'ali ka io ala lifi gi sui.

¹¹ Jesus Christ lou 'e kwatea kwatena 'oka gi fala ioli gi. Nali ioli aaga, 'e alu gera wale li lifurono gi, ma nali ioli agaulu 'e alu gera profet gi. Ma nali ioli lou, 'e alu gera 'alia ioli li fatalona 'alia Faronona 'Oka li. Ma nali ioli lou, 'e alu gera ioli kwaitalai ma ioli faalalau gi fala ioli fakwalaimoki gi.

¹² 'E tau 'urifo, 'ali gia totolia galona fala God, ma 'ali 'i gia, rabela Christ, gia ka nanata.

¹³ Rabela Christ kae mauri 'urifo la la gia ka 'ado 'alia teke logonae ioli 'alia fitoona ma failia liotoo gia ala Wela God. Ma fitoona gia gi kae nasinasia, ma falafala gia gi kae ali'afu malaa lou Jesus Christ.

¹⁴ Ma talasi gia maua lo 'urifo li, ikoso 'ali gia malaa lo wela wawade gi. Ma ikoso 'ali gia malaa na baru oru 'e orubalitailia ma lafolafu gi ka 'ui kwailiu 'alia fala la rerona. Sulia 'e 'ato 'ali gia fakwalaimoki ala ta falalauna mamata lia ioli kotokoto gi gera faalalau 'alia.

¹⁵ Ma 'i gia 'e, gia ka sae kwalaimoki 'alia falafala kae fatailia lo kwaimanaa gia li, ma

✧ 4:8 Sam 68:18

abulonaga sui 'e malaa lo abulonala Jesus Christ, wale ba'ela gia.

¹⁶ Gia malaa teke rabe 'are, ma Christ lo gwaula. Ma na ioli ma na gula ala rabe li, ma ka too lo ala me galona lia. Jesus Christ 'e kwate gia ka io ruru 'ali gia alua teke rabe fo. Ma talasi gia taua lo me galona tootoo gia gi li, rabe fo ka bulao ma ka nanata sulia kwaimanaa gia faga 'i matanaga.

Maurina fa'alu 'i osiala Christ

¹⁷ Sulia kwalaimokina 'e Aofia 'e kwatea mae fagu, lau kwate kwaikaena famiu 'ali 'amu faeburi lo 'alia falafala ta'a gi lia ioli iko 'ali gera fakwalaimoki ala Jesus Christ gi gera tauda. Malatada lou 'are ta'a gi sui mola ma 'are gwau gi sui mola.

¹⁸ 'E iko 'ali gera sai lou ala falafala sulia God gi. Ma iko 'ali gera io 'alia maurina fa'alu 'e God 'e kwatea, 'i osiala malatada 'e rodo, ma gera ka fanasia manoda, ma gera ka kwekwe'ela.

¹⁹ Ma iko 'ali gera mau mola fafia abulona ta'a gera gi, ma gera ka ronosulia kwaiogalina ta'a gera gi, ma gera ka nanata ala taunala kwaluke 'are ta'a.

²⁰ Wasua ma 'i 'amiu 'e, ala talasi ba ioli gi gera faatalo 'alia Jesus Christ famiu, iko 'ali gera falalau 'amiu 'alia abulona ta'a 'urifo gi.

²¹ Gera faatalo famiu 'alia kwalaimokina sulia Jesus Christ, ma 'amu ka fakwalaimoki lo ala falalauna kwalaimoki lia.

²² Gera fatalo 'uri 'e, 'amu tafisia falafala ta'a 'amiu ba 'amu ioio sulida 'i lao gi. Falafala ta'a fo, 'e talai rero amiu ma ka fafuta'a 'amiu.

23 Gera fatalo famiu 'ali 'amu ka ala'alia God ka fafalua lo maurinamiu failia malatamiu.

24 Ma falafala 'amiu gi sui ka alua lo ioli fa'alu God 'e raunailia malaa lo falafala lia. Ioli fa'alu 'urifo, 'i lia kae fatailia lo fa'alu na lia 'alia abulonala 'e rada ma ka abu.

25 Suli 'e 'urifo, 'amu ka faeburi lo 'alia kotona. 'Are gi sui lia 'amu ilida fala ioli fakwalaimoki gi gera ka kwalaimoki, sulia 'i gia sui gia malaa rabela Jesus Christ.

26 Ma ala ta ioli amiu ka ogata'a, ikoso ala'alia ogata'ana fo ka talai 'o, ko taua 'are 'e ta'a. 'E 'oka ko faasua ogata'a na 'o nainali da'afi ka bi suu,

27 tauma Saetan 'e bi too ala talasi fala talainamu 'alia ogata'ana 'o li.

28 Ma ite amiu kae belibeli, 'i lia ka mano lo faasia belina. Ma ka galo rada 'ali too ala tali 'are fala maurinala, ma ka ranaa lou 'alia ioli siofa gi.

29 'Amu io faasia saena ta'a gi 'o ma fai'isina. 'Amu ka ilia mola saena 'e saiai kae kwatea kwairanaina, 'ali 'amu ka fababalafea ioli gera ronoa sae namiu gi.

30 'Amu ka io faasia taunala 'are 'e saiai ka faliodilaa Aloe 'are Abu God. Sulia Aloe 'are Abu lo totofo 'i laola manomiu lia 'i 'amiu 'are God gi, failia totofo lou ala fe atoa 'e kae dao mae lia God kae faasua galona lia fala faamaurinamiu.

31 'Amu io faasia malimaena 'i matanamiu, ma 'amu ka io faasia ogata'ana kwailiu, ma faasia alafaitalilina 'alia akwana ma saena ta'a gi li. 'Amu ka io faasia malata malimaena gi sui.

32 Ma abulonamiu ka 'oka famiu 'i matanamiu, ma 'amu ka babalafe, ma 'amu ka kwaiamasi amiu 'i matanamiu. 'Amu kwailufa amiu 'i matanamiu fala 'are ta'a 'amu tauda gi, malaa

ba God 'e kwailufa lo amiu sui, 'i osiala 'are Jesus Christ 'e tauda gi.

5

Gia io 'i laola madakwana

¹ 'I 'amiu wela 'ilitoa God gi, 'amu kwaiusuli sulia falafala lia gi.

² Ala talasi gi sui, 'amu ka kwaima ala ioli gi, malaa lou lia 'e Christ 'e kwaima aaga sui, ma ka kwatea lo maurinala fala faamaurinaga. Sulia 'e foasi 'alia 'i lia talala, ma God ka babalafe failia foasina lia.

³ Ma sulia 'i 'amiu ioli God gi, 'amu ka io faasia abulona midia malaa tau geli na, failia ma'ali bata na. 'Amu io faasia 'are fo gi sui, 'ali ikoso ta ioli 'ali ilia tali 'are 'urifo sulii 'amiu.

⁴ Ma 'amu ka io faasia saena ta'a gi, ma saena midia gi, ma dorakwalana ta'a gi. 'E 'oka 'ali 'amu batafea mola God.

⁵ Me 'are kwalaimoki lakae ilia famiu, ta ioli abulonala 'e midia 'o ma ka tau geli, 'e 'ato 'ali ruu 'i laola 'Ilitoana Jesus Christ failia God. 'E 'urifo lou fala ite 'e ma'ali bata, 'e malaa lou foasinala lului 'are gi.

⁶ Ikoso ala'alia ta ioli 'ali kotofi 'o sulia 'are afula ta'a 'uri 'e gi, "E 'oka mola 'ala fala ioli ka 'usulabata 'o ma ka ma'ali bata." God kae ogata'a ma kae kwatea kwaikwaina fala ioli gera aburono ala gi.

⁷ 'Amu ka io faasia ioli 'urifo gi.

⁸ Ala talasi 'ua lo mae 'i lao, 'i 'amiu talamiu 'amu io mae 'i laola maerodo, wasua ma 'i tara'ela 'amu rau lo 'alia ioli Aofia gi, ma 'amu

ka io lo 'i laola madakwana. Lia lo abulonamiu ka totolia ioli 'e gera io 'i laola madakwana li.

⁹ Sulia ioli gera io 'i laola madakwana li, God 'e rana gera 'ali abulonada ka 'oka ma ka rada, failia saenada ka kwalaimoki.

¹⁰ 'Amu mailia malinailianala ta 'e fababalafea Aofia.

¹¹ Ma ikoso 'ali 'amu fulia 'are ta'a gi, malaa ioli gera io 'i laola maerodo gi li gera tauda. 'Amu fatailia mola rerona gera gi, ma 'amu ka fabasuda.

¹² Lau mau rasua lou 'alia saena sulia 'are 'e gera tau agwa ali 'i laola maurinada gi.

¹³ Wasua ma talasi madakwana kae rara fafida, gera kae saiala 'are ta'a gera tauda gi.

¹⁴ Sulia taa madakwana 'e rara fafia, ioli gi gera kae lesia. 'Are la fo gera ka sae 'uri 'e, "I 'amiu ioli 'amu mo'osu ma 'amu mae gi, 'amu tatae faasia maena, ma madakwanala Christ kae rara fafi 'amiu."

¹⁵ 'E 'urifo 'amu ka madafi 'oka ala falafala 'amiu gi 'ali abulonamiu ka malaa ioli liotoo gi ma ikoso malaa lou ioli rari 'are gi.

¹⁶ Ma talasi gi sui, 'amu ka taua 'are 'oka 'e totoli 'amiu fala taunali gi. Sulia talasi 'e, ioli afula gi taunada 'e ta'a.

¹⁷ Lia fo, ikoso 'ali 'amu kwekwe'ela, 'amu ka malata 'oka mola sulia 'are 'e Aofia 'e oga 'amu ka tauda gi.

¹⁸ 'Amu ka io faasia gou babalina ala waen li, sulia 'are fo kae fafuta'a 'amiu. Wasua ma 'amu ka fonu mola 'alia Aloe 'are Abu 'ali 'i lia kae talai 'amiu.

¹⁹ Ala talasi 'amu logo, 'amu ka sae 'alia Sam gi, failia 'amu ka nuua nuu abu gi. 'Amu ka fatailia

babalafena 'amiu gi ala talasi 'amu ka tafea God 'alia nulinala fe nuu gi li.

²⁰ Ala talasi gi sui, ma fala 'are 'e fuli gi sui, 'amu ka batafea God Mama sulia 'adona 'amiu failia Aofia gia Jesus Christ.

Falalauna sulia wateu gi failia arai gi li

²¹ 'Amu tau fala ronona sulia kwaiogalina 'amiu gi 'i matanamiu, 'i osiala lio 'atona 'amiu ala Jesus Christ.

²² 'I 'amiu wateu gi, 'amu ronosulia arai 'amiu gi, malaa lou 'amu ronosulia Aofia.

²³ Sulia wale arai 'e too ala nanatana fafia wateu, malaa lou lia Jesus Christ 'e too ala nanatana fafi gia ioli gia fakwalaimoki ala gi. Ma Jesus Christ 'e faamauri gia, ma gia ka malaa lo rabela.

²⁴ Ma ka malaa lou falafala fo, geli 'e wateu lo ka rono lo sulia arai lia ala 'are gi sui, malaa lou 'i gia ioli fakwalaimoki gi gia rono lou sulia Jesus Christ.

²⁵ 'I 'amiu wale arai gi, 'amu ka kwaima ala wateu 'amiu gi, ka malaa lou Jesus Christ 'e kwaima aaga ioli gia fakwalaimoki gi, ma ka ala 'alia 'i lia talala 'ali gera ka raunia 'i dunaga 'ali faamauri gia.

²⁶ 'E tau 'urifo fala fa abunala ioli fakwalaimoki gi, ma ka fakwagada 'alia siuabunada ma 'alia saenala.

²⁷ Ma 'e tau lou 'urifo fala kwatenala ioli fakwalaimoki gi fala 'i talala, malaa 'i gia wateu 'oka lia ma iko ta 'are 'ali ta'a 'i osiala gia kwaga lo, ma gia ka rada lo, ma gia ka 'oka 'i maala.

28 'I 'amiu wale arai gi, 'amu kwaima ala wateu 'amiu gi, ka malaa lou lia 'amu kwaima ala rabemiu 'i talamiu. Wale 'e kwaima ala wateu lia li, 'e kwaima lou ala rabela 'i talala.

29 Iko ta ioli 'ali malimae ala rabela 'i talala. 'I lia ka ranolia ma ka lio sulia rabela 'i talala, malaa lou Jesus Christ 'e taua fala ioli fakwalaimoki gi li.

30 'I gia ioli gia fakwalaimoki gi, 'i gia lo rabela Jesus Christ.

31 Sulia Geregerena Abu 'e sae 'uri 'e, “Wale ka tafisia teite lia failia mama lia, ma ka 'ado failia wateu lia ma daro ka alua mola teke 'are.”

32 God 'e falalau gia 'alia 'are 'oka gi 'alia me alaana fo, ma lau saiai 'e sae sulia Jesus Christ ma 'i gia ioli fakwalaimoki gi.

33 Geregerena Abu 'e fatailia lou 'are ba 'uri 'e sulia arai gi failia wateu gi li: Wale 'o arai lo, 'o kwaima ala wateu 'o, malaa lou 'o kwaima amu 'i talamu. Ma geli 'o wateu lo, 'o soi ba'ela ala arai 'o.

6

Falalauna sulia mama failia teite ma wela daroa gi li

1 Ma 'i 'amiu wela gi, 'amu ronosulia saenala mama gi failia teite 'amiu gi, sulia lia lo abulona 'oka Jesus Christ 'e oga.

2 Lia lo kwaikaena etaeta 'e too ala alafuuna ai 'uri 'e, “Amu ka soi ba'ela ala mama failia teite 'amiu gi,

3 'ali 'amu io 'oka, ma maurinamiu ka tekwa 'i laola molagali.”

⁴ I 'amiu mama gi failia teite gi, 'amu alua fa ogata'anala wela 'amiu gi. 'Amu falalau gera, ma 'amu ka famalata gera 'alia falafala 'e totolia ioli gera fakwalaimoki ala Aofia li.

Falalauna sulia ioli ba'ela fafia ioli galo ulafu gi li

⁵ I 'amiu ioli galo ulafu gi, 'amu ronosulia saenala ioli ba'ela 'amiu gi 'i laola molagali 'e, ma 'amu ka soi ba'ela ada. 'Amu ronosuli gera 'alia babalafena, malaa 'amu galo fala Jesus Christ.

⁶ 'Amu fababalafeda ala talasi gi sui, iko lou ala talasi gera kae liolio mola famiu gi. 'Amu rono sulida ala talasi gi sui malaa God 'e oga, sulia 'i 'amiu ioli galona Jesus Christ gi.

⁷ 'Amu babalafe fala galona, malaa 'amu galo fala God, ma iko lou fala ioli 'i laola molagali li mola.

⁸ Sulia gia saiai, ala galonaga 'e 'oka, God kae kwaiara gia 'alia 'are 'oka gi, fala ioli galo ulafu ma ai sakwadola gi.

⁹ I 'amiu ioli ba'ela fafia ioli galo ulafu gi li, 'amu abulo 'oka lou 'urifo fala ioli galo ulafu 'amiu gi. 'Amu alua sae ogata'a na faasia famaunada. Sulia 'amu saiai ka sui lo lia, 'i 'amiu failia ioli galo ulafu 'amiu gi, 'amu too sui mola ala teke God lia 'e wale ba'ela famiu. Sulia 'i lia ikoso 'ali olioli 'ala ta ioli.

Gia malaa wale li kwalaana gi li

¹⁰ Saena fafu'isi lau gi lo famiu 'e, 'amu fananata 'amiu 'i talamiu ala Aofia ma 'alia nanatana ba'ela lia.

¹¹ 'Amu dau ala 'are li kwalaana lia God 'e kwateda gi, 'ali 'amu ka liufia Saetan talasi kae

tau fala mailinatonamiu. ¹² Iko 'ali gia kwalaa lou failia ioli gera too rabe gi, gia kwalaa failia Saetan failia nanatana lia. Gia kwalaa failia aloe 'are ta'a gi, ma failia tatalofana gera gi lia gera 'ilitoa 'alia maerodo 'i laola molagali 'e.

¹³ Sulia 'e 'urifo, 'amu ka dau ala 'are li kwalaana gi sui lia God 'e kwateda, 'ali ala talasi ala kwalaana li failia malimae ka dao mae, 'amu ka totolia mola 'amiu liufinala malimae 'amiu gi. Ma talasi ala kwalaana ka sui, 'amu ka ura nasi 'ua.

¹⁴ 'Arelafo 'amu ka lio folo 'oka suli 'amiu. Ma saena kwalaaimoki 'amiu gi 'e malaa na foorae 'i abolomiu. Ma abulona rada 'amiu gi ka malaa talo 'e bolosia fufumiu.

¹⁵ Ma 'amu ka rerei ala talasi gi sui fala saena sulia Faronona 'Oka 'e kwatea aroarona li, sulia lia lo 'aebotu ala 'aemi gi.

¹⁶ Ma fitoona 'amiu ka malaa lo talo gi fala famaenala maekoa li dunaa Saetan kae falasi 'amiu 'alida gi.

¹⁷ Ma famaaurina God famiu 'e malaa kifi 'e duu fafia gwaumiu. Ma saenala God, ka malaa 'au li kwalaana la Aloe 'are Abu 'e kwatea famiu.

¹⁸ Ma 'amu ka foa nanata ala talasi gi sui, malaa Aloe 'are Abu kae talai 'amiu ai. 'Amu ka sugaa kwairanaina faasia God. 'Amu ka liolio ma ikoso 'ali 'amu watoutou fala foana 'ali God kae ranaa ioli fakwalaaimoki gi sui.

¹⁹ Ma 'amu ka foa lou fagu 'ali talasi laka sae, God kae kwatea saena lia gi fagu, 'ali ikoso 'ali lau mau lou, ma lakae faamadakwa nai 'arena God lia 'e Faronona 'Oka lou fala ioli mamataa faasia Jiu gi li. Nai 'arena 'e, God iko 'ali faamadakwa 'i lao fala ioli gi.

²⁰ 'I lau wale Jesus Christ fala fatalona 'alia Faronona 'Oka 'e li, ma lau io 'i laola raraa 'i osiala alaana lau gi. 'Amu foa 'ali lau sae rabetoo sulia Faronona 'Oka malaa God 'e oga.

Sae ailafena fafu'isi gi

²¹ Tikikus, walefae 'oka gia ma wale li galona kwalaimoki Aofia, kae faarono 'amiu sulia ion-
agu, 'ali 'amu saiala 'are 'e fuli fagu 'i lifi'e gi sui.

²² 'Are la 'e kwatea ma laka keria ko 'i soemiu, 'ali ka alaa sulia iona 'ameulu, ma 'ali lia raefale 'amiu lou.

²³ Lau foa 'ali God Mama failia Aofia Jesus Christ ka kwatea aroarona, kwaimanaa, failia fitoona famiu ioli 'amu fakwalaimoki ala Jesus Christ gi.

²⁴ Ma lau oga God ka fatailia kwai'ofena lia fala ioli gera kwaima ala Aofia gia Jesus Christ gi sui 'alia kwaimanaa talau.

Alafuuna Fa'alu Ala Saena 'I Wala
The New Testament in the Wala language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langguis Wala

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wala

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

bf9ac747-bd4c-52d7-9255-cc77efeda844